

***EVALUERING AV
KAMERATSTØTTE-
ORDNINGEN***

Av

Knut Aarvak

Fredrikstad desember 2002

RAPPORTFORSIDE

Rapportnr: OR 35.02	ISBN nr: 82-7520-470-4 ISSN nr: 0803-6659	Rapporttype: Oppdragsrapport
Rapporttittel: Evaluering av Kameratstøtteordningen	Forfatter(e): Knut Aarvak	
Prosjektnummer: 380700	Prosjekttittel: Evaluering av Kameratstøtteordningen	
Oppdragsgiver(e): Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy Oppdragsgivers referanse: Hans Haaland		
Resyme Hovedmålsetningen for Kameratstøtteordningen er å være et miljøfremmende tiltak i skolen gjennom bruk av sivile vernepliktige. Dette skal skje ved å øke voksenkontakten for elevene, øke trivselen på skolen, forebygge mobbing og forebygge hærverk. Høsten 2002 omfattet Kameratstøtteordningen totalt 69 oppdragsgivere og totalt 105 sivile vernepliktige. Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er ansvarlig for ordningen. Datainnsamlingen er lagt opp med bruk av et skriftlig evalueringsskjema for oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige. Rapporten er basert på følgende datamateriale knyttet til evalueringsskjemaene: <ul style="list-style-type: none">• 67 oppdragsgivere med svarprosent på 97% (N=69)• 68 sivile vernepliktige med svarprosent på 65% (N=105) I tillegg er rapporten basert på deltakelse på samtaler med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy. Samlet synes Kameratstøtteordningen pr dags dato å være kjennetegnet ved: <ul style="list-style-type: none">• <i>positive indikasjoner</i> på at Kameratstøtteordningen virker forebyggende/hindrende i forhold til konflikter, mobbing og hærverk.• <i>positive arbeidsresultater</i> mht rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk, bruk av arbeidstid på forebyggende arbeid og i hovedsak vel fungerende og motiverte sivile vernepliktige,• gjennomgående <i>positive erfaringer</i> med gjennomføring av prosjektet med unntak av<ul style="list-style-type: none">• <i>opplæring</i>. De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av den opplæringen er gitt, er middels. Selv om bare en mindre andel av de sivile vernepliktige har fått opplæring, så synes dette volumet å være godt tilpasset behovet.• <i>rekruttering av sivile vernepliktige</i>. Dette gjelder særlig den informasjonen som blir gitt om Kameratstøtteordningen samt ikke god nok vurdering/utvelgelse av vernepliktige til ordningen.• Klarhet i mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen sett fra de sivile vernepliktiges side. Så mange som 13 sivile vernepliktige viste ikke at de var med i Kameratstøtteordningen. Kameratstøtteordningen bør i fortsettelsen sette særlig fokus følgende forbedringsområder: <ul style="list-style-type: none">• Bedre informasjon til sivile vernepliktige om Kameratstøtteordningen ved oppmøte på Dillingøy• Bedre vurdering og utvelgelse av sivile vernepliktige til Kameratstøtteordningen• Forbedring av opplegg av og innhold i opplæringskursene slik at de sivile vernepliktiges opplevde utbytte økes.		
Emneord: <ul style="list-style-type: none">• Voldsforebygging• Sivil verneplikt	Tilgjengelighet: Åpen Denne side: Åpen Denne rapport: Åpen	Antall sider inkl. bilag: 21
Godkjent Dato: 22.12.02		
_____ Prosjektleder (sign)	_____ Instituttleder (sign)	

INNHold

SAMMENDRAG.....	4
1. INNLEDNING.....	6
2. EFFEKTER AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN MHT Å FOREBYGGE KONFLIKTER, MOBBING OG HÆRVERK	8
3. ARBEIDSRESULTATER I KAMERATSTØTTEORDNINGEN.....	8
4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRINGEN AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN.....	11
5. KONKLUSJONER.....	14
6. FORBEDRINGSOMRÅDER... ..	14
VEDLEGG	

SAMMENDRAG

Beskrivelse av Kameratstøtteordningen

Hovedmålsetningen for Kameratstøtteordningen er å være et miljøfremmende tiltak i skolen gjennom bruk av sivile vernepliktige. Dette skal skje ved å

- Øke voksenkontakten for elevene
- Øke trivselen på skolen
- Forebygge mobbing
- Forebygge hærverk

Høsten 2002 omfattet Kameratstøtteordningen totalt 69 oppdragsgivere og totalt 105 sivile vernepliktige.

Siviltjenesteadministrasjonen Dillingøy er ansvarlig for ordningen.

Opplagg av evalueringen/datagrunnlag

Datainnsamlingen er lagt opp med bruk av et skriftlig evalueringsskjema for oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige.

Rapporten er basert på følgende datamateriale knyttet til evalueringsskjemaene:

- 67 oppdragsgivere med svarprosent på 97% (N=69)
- 68 sivile vernepliktige med svarprosent på 65% (N=105)

I tillegg er rapporten basert på deltakelse på samtaler med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy.

Resultater og erfaringer

Samlet synes Kameratstøtteordningen pr dags dato å være kjennetegnet ved:

- *positive indikasjoner* på at Kameratstøtteordningen virker forebyggende/hindrende i forhold til konflikter, mobbing og hærverk. Så godt som samtlige oppdragsgivere og sivile vernepliktige mener at den rollen de sivile vernepliktige spiller har en forebyggende effekt i noen eller stor grad, med overvekt på "i stor grad" for oppdragsgiverne og "i noen grad" for de sivile vernepliktige. Disse vurderingene understøttes også godt av oppdragsgivernes og de sivile vernepliktiges viktigste erfaringer fra ordningen.
- *positive arbeidsresultater* mht
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk. Dette gjelder særlig tilstedeværelse/ravning, samtale/dialog med målgruppen samt konkrete aktiviteter/arrangementer
 - bruk av arbeidstid på arbeid rettet mot forebygging av konflikter, mobbing og hærverk. Ca 77% av arbeidstiden brukes på slike arbeidsoppgaver
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige med betydelig relevans for oppdragsgivernes arbeid med forebygging av konflikter, mobbing og hærverk.. Ca 73% av både oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige sier sivilarbeiderne spiller en viktig rolle i oppdragsgivernes arbeide med å forebygge konflikter, mobbing og hærverk
 - i hovedsak vel fungerende og motiverte sivile vernepliktige, selv om ca 1/3 av oppdragsgiverne bare er delvis fornøyd med den måten de sivile vernepliktige fungerer på.
- gjennomgående *positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht
 - rekruttering av oppdragsgivere

- klarhet i mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen sett fra oppdragsgivernes side
- i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige
- i hovedsak god oppfølging av de sivile vernepliktige fra oppdragsgivernes side
- god mottakelse av de sivile vernepliktige ved oppstart hos oppdragsgiveren
- oppdragsgivernes kontakt med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy
- gjennomgående *middels positive erfaringer* med gjennomføring av ordningen mht
 - *opplæring*. De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av den opplæringen er gitt, er middels. Selv om bare en mindre andel av de sivile vernepliktige har fått opplæring, så synes dette volumet å være godt tilpasset behovet.
 - *rekruttering av sivile vernepliktige*. Dette gjelder særlig den informasjonen som blir gitt om Kameratstøtteordningen samt ikke god nok vurdering/utvelgelse av vernepliktige til ordningen.
 - Klarhet i mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen sett fra de sivile vernepliktiges side. Så mange som 13 sivile vernepliktige sier at de ikke visste de var med i Kameratstøtteordningen.

Forbedringsområder

Kameratstøtteordningen bør i fortsettelsen sette særlig fokus følgende forbedringsområder:

- Bedre informasjon til sivile vernepliktige om Kameratstøtteordningen ved oppmøte på Dillingøy
- Bedre vurdering og utvelgelse av sivile vernepliktige til Kameratstøtteordningen samt rutiner for utskiftning/erstatning av sivile vernepliktige
- Forbedring av opplegg av og innhold i opplæringskursene slik at de sivile vernepliktiges opplevde utbytte økes.

1. INNLEDNING

Den foreliggende rapporten presenterer resultatene fra eksternevaluering av Kameratstøtteordningen høsten 2002, basert på erfaringene fra oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige.

Kameratstøtteordningen ble etablert som fast tiltak for avtjening av sivil verneplikt underlagt Siviltjenesteamministrasjonen på Dillingøy (SAD) i 1995.

Det er tidligere gjennomført internevaluering av Kameratstøtteordningen i 1997 og 1998 .

1.1. Beskrivelse av Kameratstøtteordningen

Hovedmålsetningen for Kameratstøtteordningen er å være et miljøfremmende tiltak i skolen gjennom bruk av sivile vernepliktige. Dette skal skje ved å

- Øke voksenkontakten for elevene
- Øke trivselen på skolen
- Forebygge mobbing
- Forebygge hærverk

Hovedmålsetningen skal realiseres i samarbeid med oppdragsgivere/skoler som har hovedansvaret for å utvikle meningsfulle miljøfremmende tiltak /aktiviteter, legge forholdene til rette for de sivile vernepliktige samt veilede dem i deres daglige arbeid.

De sivile vernepliktiges arbeidsoppgaver kan blant annet innebære:

- Være tilgjengelige som voksenkontakt hele skoledagen, samt før og etter skoletid
- Isolere mobbere
- Følge opp eventuelle mobbere/mobbeofre
- Iverksette trivselstiltak, for eksempel
 - Turneringer (fotball, basket, bordtennis, etc)
 - Teater
 - Musikk
 - Data
- Fungere som støttekontakt
- Arbeide med trivselsundersøkelser, etc

Høsten 2002 omfattet Kameratstøtteordningen totalt 69 oppdragsgivere og totalt 105 sivile vernepliktige.

Oppdragsgiverne fordelt seg som følger:

Oppdragsgivertyper	Antall oppdragsgivere
Barneskoler	41
Ungdomsskoler	21
Videregående skoler	6
Annet/diverse miljøtiltak	1
SUM	69

1.2. Metodisk opplegg av evalueringen

Datainnsamlingen er lagt opp med bruk av et evalueringsskjema for oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige jfr vedlegg I og II.

Evalueringsskjemaet har vært bygd opp med følgende hovedspørsmålsområder:

- Vurdering av de miljøskapende effektene av Kameratstøtteordningen

- Vurdering av de arbeidsoppgavene de sivile vernepliktige har arbeidet med
- Vurdering av den praktiske gjennomføringen av arbeidet i Kameratstøtteordningen

Det er bygd opp med utgangspunkt i de tidligere gjennomførte internevalueringen og erfaringene fra evaluering av ByPass Oslo.

Rapporten er basert på følgende datamateriale knyttet til evalueringsskjemaene:

- 67 oppdragsgivere med svarprosent på 97% (N=69)
- 68 sivile vernepliktige med svarprosent på 65% (N=105)

Hovedforklaringen på at svarprosenten for de sivile vernepliktige ikke var høyere enn 65% er trolig at en god del av de sivile vernepliktige ikke var kjent med at den tjenesten de utførte var knyttet til Kameratstøtteordningen.

I tillegg er rapporten basert på deltakelse på samtaler med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy.

1.4. Innhold i rapporten

Presentasjonen av resultatene fra underveisevalueringen er strukturert i følgende hovedpunkter:

- partnernes og de sivile vernepliktiges erfaringer
- målgruppens erfaringer
- samlede konklusjoner
- forbedringsområder

2. EFFEKTER AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN MHT Å FOREBYGGE KONFLIKTER, MOBBING OG HÆRVERK

Hvordan vurderer du effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige har spilt så langt mht å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk?	Liten effekt	Noen effekt	Stor effekt	N
Oppdragsgiverne	0%	34	66	59
De sivile vernepliktige	2	57	41	63

Som det fremgår mener oppdragsgiverne at den rollen de sivile vernepliktige spiller har en stor effekt mht å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk. De sivile vernepliktige mener også at den rollen de spiller har stor effekt men ikke i samme grad som oppdragsgiverne.

3. ARBEIDSRESULTATER I KAMERATSTØTTEORDNINGEN

De sentrale arbeidsmålene og dermed arbeidsresultatene for Kameratstøtteordningen må, for å lykkes med å skape de ønskede effektene, være knyttet til å

- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som kan virke forebyggende mht konflikter, mobbing og hærverk gjennom direkte kontakt med målgruppen for Kameratstøtteordningen
- fokusere rolle/arbeidsoppgaver for de sivile vernepliktige som oppdragsgiverne opplever som nyttige for seg
- få de vernepliktige til å ivareta sin rolle/arbeidsoppgaver på en god måte
- skape/ha motiverte sivile vernepliktige

3.1. De vernepliktiges roller/arbeidsoppgaver

3.1.1. Andel av arbeidstiden som går med til arbeid rettet mot målgruppen for Kameratstøtteordningen.

Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at den/de sivile vernepliktige frem til i dag har brukt til arbeid rettet mot målgruppen for Kameratstøtteordningen?	%-andel av arbeidstiden, gjennomsnitt	N
Sivile vernepliktige	74%	66
Oppdragsgiverne	80	65

Som det fremgår mener både de sivile vernepliktige og oppdragsgiverne at ca 3/4 av den daglige arbeidstiden brukes til arbeidsoppgaver rettet mot målgruppen for Kameratstøtteordningen.

3.1.2. På hvilke måter har arbeidet med å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk foregått?

I hvilken grad har den sivile vernepliktige frem til i dag bidratt til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk på følgende måter?	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	
Sivile vernepliktige				
Stoppe/avbryte konflikter, mobbing og hærverk ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner	6%	52	42	63
Forhindre at det oppstår konflikter, mobbing og hærverk ved tilstedeværelse	3	42	55	64
Stoppe eller forhindre konflikter, mobbing og hærverk ved å	29	37	34	65

melde fra til andre, f eks skolens ledelse, lærere, andre kommunale instanser, politi, o.a.				
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.	5	44	52	64
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for konflikter, mobbing og hærverk	19	44	38	64

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige at de bidrar til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk på alle de nevnte måtene men først og fremst gjennom "tilstedeværelse" og "å utvikle positive holdninger gjennom samtale/dialog".

<i>I hvilken grad har den sivile vernepliktige frem til i dag bidratt til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk på følgende måter?</i>	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad	
Oppdragsgiverne				
Stoppe/avbryte konflikter, mobbing og hærverk ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner	18%	64	19	63
Forhindre at det oppstår konflikter, mobbing og hærverk ved tilstedeværelse	2	46	53	66
Stoppe eller forhindre konflikter, mobbing og hærverk ved å melde fra til andre, f eks skolens ledelse, lærere, andre kommunale instanser, politi, o.a.	17	59	24	66
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.	14	48	38	64
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for konflikter, mobbing og hærverk	9	36	55	64

Som det fremgår har oppdragsgiverne mye av den samme oppfatningen som de sivile vernepliktige men større vektlegging av "engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter" og mindre vektlegging av "å gripe inn".

3.2. Betydning av den jobben de sivile vernepliktige utfører for oppdragsgivernes arbeide med å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk

<i>Hvor viktig er den rolle den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet oppdragsgiveren utfører med tanke på å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk?</i>	Lite viktig	Noe viktig	Viktig	N
De sivile vernepliktiges vurdering	2%	26	73	62
Oppdragsgiverne vurdering	0	28	72	65

Som det fremgår mener både de sivile vernepliktige og oppdragsgiverne at den jobben som de sivile vernepliktige utfører, er viktig for oppdragsgivernes arbeide med å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk.

3.3. Hvordan de sivile vernepliktige fungerer

<i>Hvordan har den sivile vernepliktige fungert så langt?</i>	Fungert godt/tilfreds Stillende	Noen fungert godt, andre kunne fungert bedre	Ikke fungert godt nok	Fungert dårlig	N
Oppdragsgiverne	62%	34	5	0	65
Sivile vernepliktige	99		1	0	66

Som det fremgår mener de sivile vernepliktige selv at de har fungert meget godt. Oppdragsgiverne mener også at de sivile vernepliktige i hovedsak har fungert godt, men ikke i så stor grad som de sivile vernepliktige selv.

Oppdragsgivernes oppfatning om hva som er årsakene til at enkelte sivile vernepliktige ikke fungerer godt nok, er som følger:

<i>Oppdragsgiverne vurdering av hva som er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt ikke har fungert godt nok</i>	%-andel	N
Har ikke god nok fagkompetanse i forhold til oppgavene	16%	67
Mangelfull motivasjon	12	67
Mangler initiativ	25	67
Mangelfull erfaring med å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, etc	22	67

Som det fremgår er de viktigste forklaringene knyttet til mangelfullt initiativ og mangelfull erfaring med å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, etc.

3.4. De sivile vernepliktiges fornøydhhet med tjenesten

<i>Hva synes du så langt om å avtjene din sivile verneplikt i Kameratstøtteordningen?</i>	Lite tilfreds	Middels tilfreds	Tilfreds	N
De sivile vernepliktiges vurdering	3%	22	75	65

Som det fremgår må de sivile vernepliktige sies å være tilfreds med tjenesten sin så langt.

4. ERFARINGER MED GJENNOMFØRINGEN AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN

4.1. Rekruttering av vernepliktige og oppdragsgivere

4.1.1. Rekruttering av vernepliktige

<i>Vurdering av den måten de sivile vernepliktige ble utplassert til Kameratstøtteordningen på</i>	Dårlige/lite tilfredsstillende	Middels/kunne vært bedre	Gode/tilfredsstillende	N
<i>De sivile vernepliktiges erfaringer</i>				
Oppmøte/mottakelse på Dillingøy	20%	56	24	66
Presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i Kameratstøtteordningen	35	47	18	66
Mottakelsen/behandlingen av oppdragsgiveren ved oppstart av tjenesten hos denne	2	15	83	66
<i>Oppdragsgivernes erfaringer</i>	0	22	78	64

Som det fremgår er både de sivile vernepliktiges og oppdragsgivernes erfaringer rimelig gode, selv om det er muligheter for ytterligere forbedring mht til det som skjer ved oppmøtet på Dillingøy.

4.1.2. Rekruttering av oppdragsgivere

100% av oppdragsgiverne (N=59) er fornøyd med den måten de ble rekruttert på.

4.2. Klarhet av mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen

<i>Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål for Kameratstøtteordningen?</i>	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart	N
Oppdragsgivere	0%	13	87	60
Sivile vernepliktige	10	38	52	60
<i>Hvordan vurderer du avklaringen av målgruppe for Kameratstøtteordningen?</i>				
Oppdragsgivere	0%	10	90	60
Sivile vernepliktige	8	26	66	61

Som det fremgår mener oppdragsgiverne at både mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen er meget godt avklart. De sivile vernepliktige mener at mål og målgruppe for ByPass et stykke på vei er godt avklart men med et behov for enda bedre avklaring. I alt 13 sivile vernepliktige skriver i tilknytning til først og fremst dette spørsmålet at de ikke viste de var med i Kameratstøtteordningen. 3 av oppdragsgiverne skriver det samme.

4.3. Klarhet av rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige

<i>Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige avklart pr. dags dato</i>	Dårlig avklart	Ikke godt nok avklart enda	Godt avklart	N
Oppdragsgivere	0%	8	92	64
Sivile vernepliktige	0	9	92	65

Som det fremgår mener både oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige at rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige er meget godt avklart.

4.4. Oppfølging/veiledning/kontakt

4.4.1. Oppfølging/veiledning av de sivile vernepliktige

Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt fra oppdragsgiveren?	Lite tilfredsstillende	Kunne vært bedre	Tilfredsstillende	N
Oppdragsgivere	2%	24	75	67
Sivile vernepliktige	2	19	79	67

Som det fremgår mener både oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige at den oppfølging/veiledning de sivile vernepliktige får fra oppdragsgiverne er meget god.

4.4.2. Oppdragsgivernes kontakt med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy

94% av oppdragsgiverne er tilfreds med kontakten med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy, 5% mener den kunne vært bedre mens 2% mener den er lite tilfredsstillende.

4.5. Opplæring/kompetanse

4.5.1. Utbytte av kursene

De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av de ulike opplæringstiltakene som grunnlag for å utføre tjenesten i Kameratstøtteordningen	Lite	Middels	Godt	N
Kurs i regi av SAD	14%	50	36	22
Kurs i regi av oppdragsgiver	13	40	47	15

Som det fremgår opplever de sivile vernepliktige utbyttet av kursene i regi av SAD som noe over middels og i regi av oppdragsgiver som noe bedre.

Det er verdt å legge merke til at 45 av de sivile vernepliktige sier de ikke har fått noen kurs i regi av SAD mens 50 sier de ikke har fått noen kurs i regi av oppdragsgiveren.

De 22 som sier de har fått kurs i regi av SAD har trolig oppfattet den informasjonen/introduksjonen de fikk ved oppmøte/sesjon på Dillingøy som kurs idet det i 2002 ikke ble gjennomført noen særskilte kurs i regi av SAD.

4.5.2. Behov for kompetanseutvikling

Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i Kameratstøtteordningen?	Antall personer som har angitt behov
Nei, har ingen behov	26
Ikke besvart	27
Informasjon om Kameratstøtteordningen	3
Lære ved å gjøre det	2
Hvordan diagnostisere sykdom hos barn	2
Konfliktløsning/takling av problembarn	2

Samtale/dialog med ungdommene	2
Lære av andre sivilarbeideres erfaringer	1
Aktiviteter som egner seg for barn	1
Annet	2

Av de 68 som har svart på spørreskjemaet er det i alt 27 stykker som ikke har besvart spørsmålet. Grunnen til dette er trolig at de ikke opplever noe behov for å styrke kompetansen sin, idet utfyllingsgraden av skjemaet for øvrig er god.

Som det fremgår ovenfor er det 26 stykker som eksplisitt skriver nei på skjemaet, dvs. de føler ikke noe behov for opplæring.

Dette indikerer trolig at det volumet man for tiden har på den kursbaserte opplæringen i Kameratstøtteordningen i hovedsak er tilfredsstillende og tilpasset det behovet de sivile vernepliktige har.

4.6. Oppdragsgivernes samlede erfaringer med gjennomføringen av Kameratstøtteordningen

4.6.1. De tre mest positive erfaringene

En sammenstilling av de viktigste positive erfaringene oppdragsgiverne har gjort så langt er vist i det følgende:

Erfaringer	Antall
Unge som snakker elevenes språk/forstår dem bedre/samtalepartner/rollemodell	27
Bidrar til å forebygge konflikter, mobbing og hærverk/forbedring av miljøet	26
Større voksentetthet blant elevene/synlig voksen autoritet	24
Hjelp til turer/arrangementer/fritidsaktiviteter	17
Støtte til elever som faller utenfor/er utsatte	15
Elevene kan forholde seg til menn	5

4.6.2. De tre mest negative erfaringene

En sammenstilling av de viktigste negative erfaringene oppdragsgiverne har gjort så langt er vist i det følgende:

Erfaringer	Antall
Ingen negative erfaringer	15
Hvordan ordningen fungerer er avhengig av modenhet, holdning, motivasjon hos sivilarbeiderne	30
Krever mye tid til oppfølging/veiledning	11
Usikkerhet ved skifte av sivil vernepliktig	5
Vanskelig å definere oppgaver for sivilarbeiderne	4
Kostnader til hybel/reise	4

4.6.3. Forslag til forbedringstiltak

En sammenstilling av oppdragsgivernes viktigste forslag til forbedringstiltak er vist i det følgende:

Tiltak	Antall
Nei, ingen forslag til tiltak	9
Bedre vurdering/intervju/utvelgelse av sivilarbeiderne	7
Bedre forklaring på sesjon hva det vil si å komme til en skole	6
Ordningen må fortsette	5

Bedre skolering/opplæring av sivilarbeiderne, før de kommer	5
Mer tid til oppfølging/veiledning av kompetent person hos oppdragsgiver	4
2 sivilarbeidere på hver skole	4
Gratis ordning	3

4.6.4. Samlet vurdering av utviklingen i Kameratstøtteordningen

70% av oppdragsgiverne mener Kameratstøtteordningen har utviklet seg i positiv retning i forhold til målsettingen med den, 28% mener den har fungert på samme måte hele tiden mens 2% mener den har utviklet seg i negativ retning (N=53)

4.7. De sivile vernepliktiges samlede erfaringer med gjennomføringen av Kameratstøtteordningen

4.7.1. De tre mest positive erfaringene

En sammenstilling av sivilarbeidernes viktigste positive erfaringer er vist i det følgende:

Erfaringer	Antall
Elevkontakten/jobbe med unge	29
Bidra til utvikling av elever/se at det nytter	22
Spennende, engasjerende, utfordrende oppgaver	10
Forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk	10

4.7.2. De tre mest negative erfaringene

En sammenstilling av sivilarbeidernes viktigste negative erfaringer er vist i det følgende:

Erfaringer	Antall
Ingen negative erfaringer	11
Vanskelig å komme inn på/håndtere enkelte elever/få det til	11
Lite/dårlig informasjon fra Dillingøy	5
Litt diffuse arbeidsoppgaver	5
For mye forefallende arbeid	4
Kjenner ikke Kameratstøtteordningen	4

4.7.3. Forslag til forbedringstiltak

En sammenstilling av sivilarbeidernes viktigste forslag til forbedringstiltak er vist i det følgende:

Tiltak	Antall
Nei, ingen forslag	16
Bedre informasjon om Kameratstøtteordningen ved oppstart	9
Bedre opplæring	4

5. KONKLUSJONER

Samlet synes Kameratstøtteordningen pr dags dato å være kjennetegnet ved:

- *positive indikasjoner* på at Kameratstøtteordningen virker forebyggende/hindrende i forhold til konflikter, mobbing og hærverk. Så godt som samtlige oppdragsgivere og sivile vernepliktige mener at den rollen de sivile vernepliktige spiller har en forebyggende effekt i noen eller stor grad, med overvekt på "i stor grad" for oppdragsgiverne og "i noen grad" for de sivile vernepliktige. Disse vurderingene understøttes også godt av oppdragsgivernes og de sivile vernepliktiges viktigste erfaringer fra ordningen.
- *positive arbeidsresultater* mht
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige som gir muligheter for å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk. Dette gjelder særlig tilstedeværelse/ravning, samtale/dialog med målgruppen samt konkrete aktiviteter/arrangementer
 - bruk av arbeidstid på arbeid rettet mot forebygging av konflikter, mobbing og hærverk. Ca 77% av arbeidstiden brukes på slike arbeidsoppgaver
 - rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige med betydelig relevans for oppdragsgivernes arbeid med forebygging av konflikter, mobbing og hærverk. Ca 73% av både oppdragsgiverne og de sivile vernepliktige sier sivilarbeiderne spiller en viktig rolle i oppdragsgivernes arbeide med å forebygge konflikter, mobbing og hærverk
 - i hovedsak vel fungerende og motiverte sivile vernepliktige, selv om ca 1/3 av oppdragsgiverne bare er delvis fornøyd med den måten de sivile vernepliktige fungerer på.
- gjennomgående *positive erfaringer* med gjennomføring av prosjektet mht
 - rekruttering av partnere
 - klarhet i mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen sett fra oppdragsgivernes side
 - i hovedsak klarhet i rolle/oppgaver for de sivile vernepliktige
 - i hovedsak god oppfølging av de sivile vernepliktige fra oppdragsgivernes side
 - god mottakelse av de sivile vernepliktige ved oppstart hos oppdragsgiveren
 - oppdragsgivernes kontakt med Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy
- gjennomgående *middels positive erfaringer* med gjennomføring av ordningen mht
 - *opplæring*. De sivile vernepliktiges vurdering av utbytte av den opplæringen er gitt, er middels. Selv om bare en mindre andel av de sivile vernepliktige har fått opplæring, så synes dette volumet å være godt tilpasset behovet.
 - *rekruttering av sivile vernepliktige*. Dette gjelder særlig den informasjonen som blir gitt om Kameratstøtteordningen samt ikke god nok vurdering/utvelgelse av vernepliktige til ordningen.
 - Klarhet i mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen sett fra de sivile vernepliktiges side. Så mange som 13 sivile vernepliktige sier at de ikke visste de var med i Kameratstøtteordningen.

6. FORBEDRINGSOMRÅDER

Kameratstøtteordningen bør i fortsettelsen sette særlig fokus på følgende forbedringsområder:

- Bedre informasjon til sivile vernepliktige om Kameratstøtteordningen ved oppmøte på Dillingøy
- Bedre vurdering og utvelgelse av sivile vernepliktige til Kameratstøtteordningen samt bedre rutiner for utskiftning/erstatning av sivile vernepliktige
- Forbedring av opplegg av og innhold i opplæringskursene slik at de sivile vernepliktiges opplevde utbytte økes.

VEDLEGG I

EVALUERING AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN, OKTOBER 2002, OPPDRAGSGIVERE

A. Bakgrunnsopplysninger

1. Oppdragsgivernavn.....
2. Hvem har fylt ut skjemaet? (sett kryss)
 - oppdragsgiveransvarlig/kontaktperson alene
 - oppdragsgiveransvarlig/kontaktperson sammen med en eller flere av de som har det daglige ledelsesansvaret for den/de sivile vernepliktige
 - andre

B. Hensikt/mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen

3. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart	Vet ikke
Hensikt/mål for Kameratstøtteordningen				
Målgruppe for Kameratstøtteordningen				

C. Den/de sivile vernepliktiges rolle/arbeidsoppgaver

4. Hvordan er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)
 - dårlig avklart
 - ikke godt nok avklart enda
 - godt avklart
 - annet, hva.....
5. Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at den/de sivile vernepliktige *frem til i dag* har brukt til følgende hovedtyper av arbeidsoppgaver:

Hovedtyper av arbeidsoppgaver	%-andel av daglig arbeidstid for den/de sivile vernepliktige
Arbeidsoppgaver <i>rettet mot målgruppen</i> for Kameratstøtteordningen (f eks tilstedeværelse, samtale/dialog, hjelp/støtte, ulike typer av arrangementer, etc)	
Arbeidsoppgaver som <i>ikke er rettet mot målgruppen</i> for Kameratstøtteordningen (f eks ulike typer av forefallende arbeid, vaktmestertjenester, lærervikar, etc)	

D. Vurdering av hvordan den/de sivile vernepliktige fungerer

6. Hvordan har den/de sivile vernepliktige fungert så langt? (sett kryss)
 - fungert godt
 - noen fungert godt, andre kunne fungert bedre
 - ikke fungert godt nok
 - fungert dårlig

7. Hva er de viktigste forklaringene på at den/de sivile vernepliktige eventuelt *ikke* har fungert godt nok? (sett kryss)

- har ikke god nok fagkompetanse i forhold til de arbeidsoppgavene som skal ivaretas
- mangelfull motivasjon i forhold til det å jobbe med å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk
- mangler initiativ
- mangelfull erfaring i forhold til det å være i jobb mht tilstedeværelse, oppførsel, holdninger, med mer
- annet, hva?

E. Oppfølging/veiledning av den/de vernepliktige

8. Hvordan vurderer dere den oppfølgingen/veiledningen den/de sivile vernepliktige har fått så langt av dere som oppdragsgiver? (sett kryss)

- lite tilfredsstillende
- kunne vært bedre
- tilfredsstillende

F. Vurdering av forholdet til/kontakten med Kameratstøtteordningen

9. Hvilke erfaringer har dere i forhold til Kameratstøtteordningen på følgende områder? (sett kryss)

Område	Lite tilfreds Stillende	Kunne vært bedre	Tilfreds Stillende	Vet ikke
1. Prosessen med å bli godkjent som oppdragsgiver				
2. Tildeling/utplassering av sivile vernepliktige				
3. Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy				

G. Samlet vurdering av erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt

10. Hvordan vurderer dere effekten av den rollen den/de sivile vernepliktige spiller så langt mht å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk ? (sett kryss)

- liten effekt
- noen effekt
- stor effekt
- vet ikke

11. I hvilken grad har den/de sivile vernepliktige *frem til i dag* bidratt til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk på følgende måter?

Ulike måter å bidra til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stoppe/avbryte konflikter, mobbing og hærverk ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner			
Forhindre at det oppstår konflikter, mobbing og hærverk ved tilstedeværelse			
Stoppe eller forhindre konflikter, mobbing og hærverk ved å melde fra til andre, f eks skolens ledelse, lærere, andre kommunale instanser, politi, o.a.			
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.			
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for konflikter, mobbing og hærverk			
Annet, hva?			

12. Hvor viktig er den rollen den/de sivile vernepliktige spiller i det arbeidet dere som oppdragsgiver utfører med tanke på å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk? (sett kryss)

- lite viktig
- noe viktig
- viktig

13. Hvordan mener dere Kameratstøtteordningen har utviklet seg i den tiden dere har vært med?

- fungert på *samme måten* hele tiden
- har utviklet seg i *positiv retning* sett i forhold til målsettingen med Kameratstøtteordningen
- har utviklet seg i *negativ retning* sett i forhold til målsettingen med Kameratstøtteordningen
- vet ikke

14. Hva er de tre viktigste *positive* erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt?

.....
.....
.....

15. Hva er de tre viktigste *negative* erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt?

.....
.....
.....

16. Har du noen konkrete forslag til endring/forbedring av Kameratstøtteordningen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

17. Hvordan var det å fylle ut skjemaet?

.....
.....
.....

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

VEDLEGG II

EVALUERING AV KAMERATSTØTTEORDNINGEN, OKTOBER 2002, SIVILE VERNEPLIKTIGE

A. Bakgrunnsopplysninger

1. Hvilken oppdragsgiver arbeider du hos?.....
2. Hvor lenge har du tjenestegjort i Kameratstøtteordningen?, antall måneder.....
3. Hvor gammel er du?, antall år.....

B. Hensikt/mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen

4. Hvordan vurderer du avklaringen av hensikt/mål og målgruppe for Kameratstøtteordningen? (sett kryss)

	Dårlig avklart	Kunne vært avklart bedre	Godt avklart	Vet ikke
Hensikt/mål for Kameratstøtteordningen				
Målgruppe for Kameratstøtteordningen				

C. Erfaringer med utplasseringen til Kameratstøtteordningen

5. Hvilke erfaringer har du med den måten du ble utplassert til Kameratstøtteordningen på, på følgende områder? (sett kryss)

Område	Dårlige	Passe/middels	Gode
1. oppmøte/mottakelse på Dillingøy			
2. presentasjon/klargjøring av tjenesteinnholdet i Kameratstøtteordningen			
3. mottakelsen/behandlingen av oppdragsgiveren ved oppstart hos denne			

D. Din rolle/arbeidsoppgaver som sivil vernepliktig

6. Hvordan er den rollen du spiller avklart pr dags dato? (sett kryss)

- dårlig avklart
 ikke godt nok avklart enda
 godt avklart
 annet, hva.....

7. Hvor stor prosentandel av den daglige arbeidstiden vil du anslå at du *frem til i dag* har brukt til følgende hovedtyper av arbeidsoppgaver:

Hovedtyper av arbeidsoppgaver	%-andel av daglig arbeidstid for den/de sivile vernepliktige
Arbeidsoppgaver <i>rettet mot målgruppen</i> for Kameratstøtteordningen (f eks tilstedeværelse, samtale/dialog, hjelp/støtte, ulike typer av arrangementer, etc)	
Arbeidsoppgaver som <i>ikke er rettet mot målgruppen</i> for Kameratstøtteordningen (f eks ulike typer av forefallende arbeid, vaktmestertjenester, lærervikar, etc)	

E. Vurdering av hvordan jeg fungerer som sivil vernepliktig i Kameratstøtteordningen

8. Hvordan mener du at du har fungert så langt? (sett kryss)

- fungert tilfredsstillende
- ikke fungert godt nok
- fungert dårlig

F. Vurdering av opplæringstiltak/egen kompetanse

9. Hvordan vurderer du utbyttet av de kursene du eventuelt har fått i regi av Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy som grunnlag for å utføre tjenesten din i Kameratstøtteordningen? (sett kryss)

- lite
- middels
- godt
- har ikke fått noen kurs i regi av Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy

10. Hvordan vurderer du utbyttet av de kursene du eventuelt har fått i regi av oppdragsgiveren din som grunnlag for å utføre tjenesten din i Kameratstøtteordningen? (sett kryss)

- lite
- middels
- godt
- har ikke fått noen kurs i regi av oppdragsgiveren min

11. Er det noen områder du opplever at du har behov for å styrke kompetansen din/opplæring som grunnlag for å utføre tjenesten din i Kameratstøtteordningen?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

G. Vurdering av oppfølging/veiledning

12. Hvordan vurderer du den oppfølgingen/veiledningen du har fått så langt av oppdragsgiveren din? (sett kryss)

- lite tilfredsstillende
- kunne vært bedre
- tilfredsstillende

I. Samlet vurdering av erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt

13. Hvordan vurderer du effekten av den rollen du har spilt så langt mht å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk? (sett kryss)

- liten effekt
- noen effekt
- stor effekt
- vet ikke

14. I hvilken grad har du *frem til i dag* bidratt til å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk på følgende måter?

Ulike måter å bidra til å forebygge/hindre av konflikter, mobbing og hærverk	Ikke/i liten grad	I noen grad	I stor grad
Stoppe/avbryte konflikter, mobbing og hærverk ved selv å gripe inn i konkrete situasjoner			
Forhindre at det oppstår konflikter, mobbing og hærverk ved tilstedeværelse			
Stoppe eller forhindre konflikter, mobbing og hærverk ved å melde fra til andre, f eks skolens ledelse, lærere, andre kommunale instanser, politi, o.a.			
Utvikling av positive holdninger hos ungdommene gjennom samtale, dialog, informasjon o.a.			
Engasjement av ungdommene i konkrete aktiviteter som gjør at de bruker tid på dette i stedet for konflikter, mobbing og hærverk			
Annet, hva?			

15. Hvor viktig er den rollen du spiller i det arbeidet oppdragsgiveren din utfører med tanke på å forebygge/hindre konflikter, mobbing og hærverk? (sett kryss)

- lite viktig
- noe viktig
- viktig
- vet ikke

16. Hva syns du så langt om å avtjene din sivile verneplikt i Kameratstøtteordningen? (sett kryss)

- lite tilfreds
- middels tilfreds
- tilfreds

17. Hva er de tre viktigste *positive* erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt?

.....

.....

.....

18. Hva er de tre viktigste *negative* erfaringene med Kameratstøtteordningen så langt?

.....

.....

.....

19. Har du noen konkrete forslag til endring/forbedring av Kameratstøtteordningen?

.....

.....

.....

.....

.....

20. Hvordan var det å fylle ut skjemaet?

.....

.....

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!